

DIRECTOR

CARLES CAPDEVILA

DIRECTORS ADJUNTS

IGNASI ARAGAY, ARIADNA TRILLAS

SUBDIRECTORS

DAVID MIRÓ, CATALINA SERRA

EDICIÓ PAPER

JORDI CORTADA

EDICIÓ DIGITAL

SÍLVIA BARROSO

POLÍTICA FERRAN CASAS
INTERNACIONAL MARC VIDAL,
CARME COLOMINAECONOMIA IGNASI PUJOL
SOCIETAT JOAN SERRA
CULTURA LAURA SERRACOMUNICACIÓ ÀLEX GUTIÉRREZ
ESPORTS TONI PADILLA
EMPRENEM ÀLEX FONT

DELEGACIÓ A MADRID

JOAN RUSIÑOL

DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES
LAIA FORÉS

LLENGUA ALBERT PLA

DISSENY CRISTINA CÓRDOBA
FOTOGRAFIA FRANCESC MELCION,
XAVIER BERTRAL

TECNOLOGIA MARC CAMPRODON

EDICIÓ DE PREMSA

PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT

FERRAN RODÉS

CONSELLERA DELEGADA I EDITORA

MÓNICA TERRIBAS

DIRECTORA GENERAL

MARTA MARRÓN

DIRECTOR DE NEGOCI

ORIOI CANALS

(SUBSCRIPCIONS, DISTRIBUCIÓ
I PROMOCIONS)

DIRECTORA FINANCERA

FOIX VALDÉ

DIRECTOR COMERCIAL

SERGI GERMÁN

DIRECTOR SISTEMES I PRODUCCIÓ

SERGI RUIZ

C/DIPUTACIÓ, 119

08015 BARCELONA.

TELÈFON: 93 202 95 95.

ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR: 902 281 110

CORREU ELECTRÒNIC: info@ara.cat

TEXT LEGAL

Edicions de premsa periòdica ARA es reserva tots els drets sobre el contingut del diari ARA, els suplementos i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD



DL: B-42598-2010

ISSN: 2014-010X

LA CITA

“Hi ha un patriotisme infecund i va: l'orientat cap al passat; i un altre de fort i actiu: l'orientat cap a l'esdevenidor”

Santiago
Ramón y Cajal

FE D'ERRADES

Classificació: Ahir la classificació de Primera Divisió de futbol donava una puntuació errònia a l'Atlètic de Madrid. L'equip matalasser té 22 punts i, tal com explicàvem en un breu de la pàgina 35, és col·luder amb el Barça.

L'Entrevista: Dimecres 17 d'octubre a l'entrevista a Casimir Alsina hi faltava una menció a Anna Alsina, que juntament amb ell és coautora del llibre *El desgavell immobiliari a Catalunya* (Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2012).

Catalunya, estat de la Unió Europea?

En la seva campanya política de la por, els polítics del PP insisteixen a dir que Catalunya quedaria automàticament exclosa de la Unió Europea si es constituís en un estat sobirà. Més enllà del principi d'*orden y mando*, que fan servir com a últim recurs quan tota la resta falla, addueixen dos articles del Tractat de la UE. Primer, l'article 4.2, que indica que “la Unió respectarà les funcions essencials [dels estats membres], especialment les que tenen com a objectiu garantir la seva integritat territorial”. Segon, l'article 20, que estableix que “serà ciutadà de la Unió tota persona que tingui la nacionalitat d'un estat membre”.

L'article 20 del Tractat és, sens dubte, irrellevant per a la qüestió que ens ocupa. Introdueix un principi important: que la ciutadania europea deriva de i se superposa a la ciutadania estatal original i que, per tant, la UE protegeix els drets humans dels seus ciutadans (si cal contra els estats membres). D'aquesta declaració, però, no en podem deduir res sobre la regulació d'un procés de creació d'un nou estat al si de la Unió, de la mateixa manera que, per exemple, no podem treure cap conclusió sobre la mateixa qüestió mirant les normes europees que regulen quants representants corresponen a cada estat al Parlament Europeu.

La referència a garantir la integritat territorial de cada estat membre a l'article 4.2 sembla escrita expressament per protegir la indivisibilitat de la nació espanyola. De fet, alguns tindran la temptació de connectar-la amb l'infame article 8 de la Constitució de 1978, que atribueix a les forces armades la missió de defensar la “integritat territorial” d'Espanya i, fins i tot, intentaràn afirmar que la Unió Europea ha acceptat convertir-se en garantia última i directa dels territoris dels seus membres. Tanmateix, aquesta interpretació de l'article 4.2 és superficial i, per això mateix, equivocada.

El principi d'integritat territorial té una llarga història al dret internacional. L'article 10 del pacte que va crear la Societat de Nacions l'any 1919 el va reconèixer formalment. Però el concepte d'*integritat territorial* fa referència a les fronteres entre estats ja existents i no té gaire a veure amb l'exercici del dret a l'autodeterminació. Com va establir el Tribunal Internacional de Justícia en una sentència de desembre de 1986 sobre una disputa



CARLES BOIX

CATEDRÀTIC, UNIVERSITAT DE PRINCETON

SUSANA SUBIRANA
CatalunyaPlanes

Tractat de la UE. A més de comprometre's a “respectar la integritat territorial de cadascun dels estats participants” (punt 4), els estats signants van declarar “inviolables tant les fronteres del participants com les fronteres de tots els estats d'Europa” (punt 3). I, tanmateix, quinze anys després, quan Eslovènia se separà de Iugoslàvia, els països que havien signat aquells acords la reconegueren en pocs dies.

La Sra. Reding, vicepresidenta de la Comissió Europea, va resumir l'estat jurídic (i polític) d'aquesta qüestió perfectament en unes declaracions al *Diario de Sevilla* el 30 de setembre. Preguntada sobre una suposada exclusió automàtica de Catalunya de la UE, respongué de forma taxativa que “la legislació internacional no diu res” en aquest sentit, que Espanya havia de resoldre el seus problemes interns i que confiava plenament “en la mentalitat europea dels catalans”. (Per cert, el Sr. García-Margallo anuncià al Congrés de Diputats que la Sra. Reding li havia tramès una carta en què es retractava de les declaracions a Sevilla. Fóra bo que el ministre d'Afers Estrangers publicués la carta perquè, fins i tot si la Sra. Reding passa a defensar-hi una hipotètica posició comuna de la Comissió, aquesta darre no s'ha desviat mai del principi d'estricta neutralitat.)

territorial entre Mali i Burkina Fasso, el principi d'integritat territorial es dirigeix a evitar canvis de fronteres existents entre estats ja sobirans. I, per tant, només seria aplicable en un cas d'autodeterminació (per exemple, el del Sàhara marroquí) si un estat veí (com Algèria o Mauritània) aprofitava la creació d'una República sahariana independent per canviar les fronteres actuals.

L'any 1975 els Estats Units, la Unió Soviètica i tots els països europeus (llevat d'Albània) van firmar l'Acta d'Hèlsinki sobre seguretat i cooperació a Europa. L'Acta va anar molt més lluny que el

En una paraula, els tractats de la UE no poden ser utilitzats en contra de la voluntat democràtica d'un poble. És cert que no regulen un hipotètic procés d'ampliació interna de la UE. Però aquesta manca de regulació no implica prohibició, com ha argumentat manta vegades el Tribunal Internacional de Justícia. En una interpretació estrictament democràtica de la situació (un exercici probablement difícil per al govern espanyol), la situació s'assembla al cas del Jura francès, que volgué independitzar-se del cantó de Berna l'any 1977. Tot i que la Constitució suïssa no preveia aquesta possibilitat, va prevaldre la voluntat del Jura i aquest cantó es va unir a la confederació helvètica dos anys després. Tot això conté una lliçó transparent per a Catalunya: fem el nostre camí tranquil·lament, consultem el país i, després, carregats amb la raó de la majoria, podrem negociar en quins termes volem continuar a Europa.

Al dret internacional, el principi d'integritat territorial fa referència a fronteres existents entre estats sobirans. Res a veure amb l'autodeterminació